

PvdA, “Quo Vadis?”

Mary Fiers stuurde me een mail met de vraag of ik een inleiding zou willen schrijven voor de nieuwe Nieuwsbrief na de vorming van de PvdA-Regio Eindhoven. Een inleiding op het door mij bewerkte stuk van Paul Depla met een analyse van de verkiezingsnederlaag in maart 2017

Ik heb er lang over nagedacht. En ik kwam steeds meer bij mezelf onder druk te staan.

Wie ben ik dat ik zou mogen opschrijven welke richting de PvdA op zou moeten gaan na de verpletterende nederlaag in maart 2017.

Ik was al vanaf juni bezig met het bewerken van het analytische stuk van Paul Depla getiteld:

Op-de-Toekomst

Deze bewerking heb ik na overleg met Paul Depla gestuurd naar de Regio-Eindhoven en naar de medeschrijvers van de Depla analyse.

Dit is de basis voor deze korte inleiding in de PvdA-Nieuwsbrief geworden.

Ik zal proberen me te houden aan de ongeveer 300 woorden die me zijn gegeven. Dat zal me waarschijnlijk niet lukken waarvoor bij voorbaat mijn excuses.

Ik zal proberen een aantal kernbegrippen te benoemen waarmee de Partij, en dat zijn wij allemaal, aan de slag zou moeten in de komende jaren.

Ik zeg bewust komende jaren want als sociaal-democratische beweging zullen we na 15 maart 2017 veel tijd in onszelf moeten steken.

PvdA, “Quo Vadis?”

Meest pregnante vraag voor de toekomst is:

Willen we zelfs in de huidige samenleving een brede progressieve volkspartij blijven? En wat moeten we doen om dat te bereiken.

Dat lukt alleen als de PvdA in staat is om duidelijk te maken waar zij voor staat.

Wat is het verhaal voor de toekomst van Nederland?

Wat is het belang van een sterke PvdA voor de toekomst van Nederland?

We zullen ons sociaal-democratisch kompas moeten herdefiniëren. Duidelijk maken dat dat sociaaldemocratische kompas meer is dan een relikwie uit het museum van de politieke geschiedenis, maar nog steeds van betekenis is voor de centrale vraagstukken die mensen op dit moment bezighouden.

Bij een brede progressieve volkspartij hoort een helder, onderscheidend en actueel kompas. Ontbreekt dat kompas, dan blijft in tijden van regeren altijd de spanning tussen bestuurders en ‘het volk’ bestaan. En zal er altijd worden bestuurd met buikpijn. Een spanningsveld dat we samen moeten oplossen.

Ia. Netflixisering

De PvdA is altijd een brede progressieve volkspartij geweest. Mensen die in hun eigen informatiebubbel (Netflixisering) leven en daarin bevestigd worden in hun eigen gelijk.

Deze “Netflix-samenleving” heeft gezorgd voor een versplinterde verzuiling. Ook op de kiezersmarkt zien we de gevolgen van de versplinterde verzuiling. Eén groep die zegt vooral de spreekbuis van de betreffende groep te zijn. Dat is de ‘netflixisering’.

Maar dankzij die versplinterde verzuiling zit de PvdA structureel in zwaar weer.

Wat betekent dit voor de toekomst van de PvdA?

Willen we zelfs in deze versplinterde samenleving een brede progressieve volkspartij blijven?

Een brede progressieve partij

De PvdA is opgericht om juist verbindingen tussen uiteenlopende maatschappelijke groepen te maken: ze is een **brede progressieve volkspartij**, of ze is niet.!!

Een echte bestuurderspartij?

Wij willen altijd regeren.

Maar dat is nu eigenlijk regeren met buikpijn. Waarom? Omdat er in dit land altijd een coalitie moet worden gesloten. Met dank aan de verspinstering. En die coalitie is in de ogen van veel leden nooit de gewenste coalitie.

Willen we regeren in dit coalitie-land dan zullen we ons moeten onderscheiden. Wat is dan het onderscheidende element van de sociaaldemocratie?

Dat zullen we moeten herdefiniëren!!

Van macht naar invloed.

De wens om te besturen lijkt logisch. Als partij wil je je programma realiseren. En daarvoor lijkt macht onmisbaar. Macht om de macht, als de sleutel voor politiek succes? Is deze veronderstelling echter wel zo vanzelfsprekend als ze op het eerste oog lijkt?

Wat dat betreft is de strategie van Geert Wilders totaal anders.

Beeld van de Populisten : Geen macht, maar wel veel invloed hebben.

In 2002 schreef Reinier Krooshof een artikel in het PvdA-blad Socialisme en Democratie over het Populisme in Nederland. De inhoud van dat stuk is grosso modo nog steeds waar. Voor dit stuk zie bij bronvermelding onderaan dit stuk.

En dan komen we bij de idealen van de PvdA. Zijn die niet mer van deze tijd of zijn ze nog steeds van waarde?

De idealen van de PvdA

PvdA als strijder voor autonomie

Verschillende idealen komen in de door Paul Depla geleide gesprekken naar voren.

- a PvdA zou de partij moeten zijn van **emancipatie en gelijke kansen**.
- b PvdA zou de partij moeten zijn die **zwakkeren beschermt**.
- c PvdA zou de partij moeten zijn van **vrijheid, vooruitgang en zelfontplooiing**

De gezamenlijke kracht van deze verschillende waarden zou tot zijn recht kunnen komen als de PvdA staat voor:

vooruitgang voor iedereen.

autonomie voor iedereen.

Iedereen zijn eigen leven in te kleuren.

In de wetenschap dat we met elkaar één samenleving vormen. In feite omarmen we daarmee in feite een klassiek sociaaldemocratisch uitgangspunt, zoals ooit door Den Uyl is verwoord in zijn rapport "De weg naar vrijheid". Daarin beschrijft hij het wezen van het socialisme als "een beweging, die de ganse maatschappij (...), wil hervormen tot een gemeenschap van vrije mensen." Dit streven motiveert nog steeds velen.

We kunnen vol trots vasthouden aan het aloude ideaal van het streven naar een gemeenschap van vrije mensen. We moeten dan wel beseffen dat dit ideaal door de veranderende maatschappelijke context steeds bij de tijd gehouden moeten worden!!!

Bestaanszekerheid als kernwaarde voor de PvdA.

De PvdA zou dus moeten staan voor het versterken (dat is iets anders dan alleen beschermen) van bestaanszekerheid voor die gehele samenleving.

En het bestrijden van zaken die de bestaanszekerheid ondermijnen.

We moeten streven naar een samenleving waarin het volgende centraal en/of onder druk staat:

- 1 Werk en inkomen door globalisering, flexibilisering en robotisering
- 2 Milieu door klimaatverandering
- 3 Zorg door vergrijzing",
- 4 Wonen en samenleven door de multiculturele samenleving

Dit zijn de vier thema's die de belangrijkste dragers van bestaanszekerheid vormen, en waarop de PvdA zich dus de komende tijd volledig moet richten

Moet daarbij de agenda van het populisme worden gevolgd?

Of moet daarbij gekozen worden voor het harde, maar eerlijke verhaal van de wetmatigheid van de globaliserende wereldeconomie? Of is er nog een ander authentiek en inspirerend sociaaldemocratische verhaal mogelijk.

Capitulatie noch kop in het zand

Het is de opdracht voor de PvdA om op zoek te gaan naar de strategie waarbij steeds wordt gekeken hoe we niet capituleren, maar ook niet de kop het in zand steken voor nieuwe ontwikkelingen die de bestaanszekerheid raken. De PvdA als partij die staat voor het versterken van de bestaanszekerheid. Omdat alleen dan mensen in staat zijn om echt te geloven in de toekomst. En optimistisch vooruit kunnen gaan.

Waar de bestaanszekerheid op dit moment vooral onder druk lijkt te staan door vier belangrijke vraagstukken zou de agenda van de PvdA zich de komende jaren hierop moeten richten. Hoe krijgt met andere woorden onze strategie van niet capituleren, geen kop in het zand steken, op deze terreinen concreet vorm?

In het tuk van Depla wordt ook nog aangegeven dat wij als sociaal-democraten eigenlijk ons zouden moeten omvormen tot een brede beweging waarbinnen het leuk is te werken en actief te zijn. Maar dat raakt de organisatie van de PvdA. Beantwoorden van die vraag laat ik graag aan anderen over.

Met deze korte inleiding heb ik geprobeerd in navolging van Depla in grote lijnen de contouren van een inhoudelijke agenda van de PvdA te schetsen

In het Depla-stuk wordt ook nog dieper ingegaan op de organisatie van de PvdA. Ik heb dat in deze inleiding bewust niet gedaan.

Paul van Doorn

3 september 2017

Bronnen:

Op-de-Toekomst van Paul Depla klik [hier](#)

Hoe het Populisme te verklaren en erop te reageren van Reinier Krooshof klik [hier](#)